

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: O. Parfeni)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: M. Anton, D. Dulghieru, I. Secrieru)

DECIZIE

12 mai 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Vdovii Vadim
împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii
Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, Procuratura Generală a Republicii
Moldova și Serviciul Vamal al Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului
cauzat,

împotriva încheierii din 18 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La data de 21 mai 2020 avocatul Dumitru Josan în interesele lui Vdovii Vadim a
depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al RM,
intervenienții accesorii Ministerul Finanțelor al RM, Procuratura Generală a RM și
Serviciul Vamal al RM cu privire la repararea prejudiciului cauzat.

Prin hotărârea din 05 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru
acțiunea înaintată de avocatul Dumitru Josan în interesele lui Vdovii Vadim a fost
admisă parțial.

S-a încasat din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul
lui Vdovii Vadim cu titlu de prejudiciul material suma de 232 104 de lei, ceea ce
constituie salariul pentru perioada 12.02.2010-20.06.2016, suma de 30 000 de lei ceea
ce constituie cheltuieli de asistență juridică, prejudiciul moral în sumă de 50 000 de lei.

În rest acțiunea s-a respins ca neîntemeiată.

La 01 decembrie 2020, Ministerului Justiției al Republicii Moldova a contestat cu
apel hotărârea primei instanțe, solicitând casarea hotărârii, cu emiterea unei noi hotărâri
de respingere integrală a acțiunii.

Prin încheierea din 11 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs
cererii de apel declarate de Ministerului Justiției al RM, totodată s-a comunicat
apelantului despre necesitatea prezentării prin intermediul cancelariei Curții de Apel
Chișinău (mun. Chișinău, Teilor,4) cererile de apel motivate pe suport de hârtie cu
atâtea copii câți participanți la proces sânt, plus câte o copie pentru instanța de apel,

acordându-i pentru aceasta un termen de 5 zile din momentul recepționării prezentei încheieri.

La data de 21 ianuarie 2021, prin poșta electronică s-a expedit încheierea din 11 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Prin încheierea din 18 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit cererea de apel declarată de Ministerul Justiției al RM. S-a remis apelantului Ministerului Justiției al RM cererea de apel cu înscrisurile prezentate. S-a explicat apelantului Ministerul Justiției al RM că restituirea cererii de apel nu exclude posibilitatea adresării repetate în judecată în termenul și în modul stabilit a aceluiași apelant, cu cerere de apel, împotriva aceleiași hotărâri, cu același obiect și temeuri, dacă apelantul a lichidat neajunsurile.

La 23 martie 2021 Ministerul Justiției al RM prin intermediul adresei electronice a depus recurs împotriva încheierii din 18 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea cererii de recurs, casarea încheierii recurate, cu emiterea unei noi hotărâri prin care cererea de apel a Ministerului Justiției să fie admisă spre examinare de instanța de apel, cu restituirea pricinii spre rejudecare.

În motivarea recursului s-a invocat că încheierea din 18 februarie 2021 a instanței de apel este ilegală deoarece, la 1 decembrie 2020 Ministerul Justiției a depus prin intermediul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru cerere de apel, prin intermediul adresei electronice.

Astfel, la 25 ianuarie 2021 reprezentantul Ministerului Justiției prin intermediul adresei electronice a comunicat instanței de apel că apelul motivat a fost depus prin intermediul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Menționează că restituirea apelului pentru motivele invocate în încheierea din 18 februarie 2021, ar putea aduce atingere nejustificată dreptului Ministerului Justiției de acces la instanța de judecată, protejat de art.5 Cod de procedură civilă, art.20 din Constituție, art.6&1 CEDO.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Potrivit materialelor cauzei, încheierea din 18 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost expedită participanților la proces la 12 martie 2021 (f.d.228), prin intermediul adresei electronice.

Astfel, Colegiul constată că recursul Ministerului Justiției al RM din 23 martie 2021, a fost declarat în termen.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Examinând recursul declarat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii din următoarele considerente.

Materialele dosarului atestă că, la 01 decembrie 2020, Ministerului Justiției al Republicii Moldova a contestat cu apel hotărârea primei instanțe, solicitând instanței casarea acesteia, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

Instanța de apel soluționând chestiunea punerii pe rol a apelului, prin încheierea din 11 ianuarie 2021 a constatat că cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 365 CPC și astfel, nu a dat curs cererii de apel, și a comunicat apelantului despre necesitatea prezentării prin intermediul cancelariei Curții de Apel Chișinău (mun. Chișinău, Teilor,4) cererile de apel motivate pe suport de hârtie cu atâtea copii câți

participanții la proces sânt, plus câte o copie pentru instanța de apel, acordându-i pentru aceasta un termen de 5 zile din momentul recepționării prezentei încheieri.

Instanța de apel a expediat încheierea respectivă la data de 21 ianuarie 2021, prin poșta electronică, Ministerului Justiției al RM.

La 18 februarie 2021, instanța de apel a conchis că apelantul Ministerul Justiției al RM nu a îndeplinit în termen indicațiile date prin încheierea din 11 ianuarie 2021 și astfel, a restituit cererea de apel prin prisma art.369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, Ministerul Justiției al RM, având calitatea procesuală de apelant, trebuie să îndeplinească anumite obligațiuni printre care și existența unui interes în examinarea acțiunii sale, iar în cazul neîndeplinirii prin prisma art.10 Codul de procedură civilă, este ținută să suporte consecințele nefavorabile, rezultate din necunoaștere ori interpretarea viciată a prevederilor legii.

Respectiv, reieșind din dispoziția art.369 alin.(1) lit. a) din Codul de procedură civilă neîndeplinirea indicațiilor instanței de apel în termenul stabilit de instanță, are ca efect pierderea unui drept procedural ce nu a fost exercitat în termenul legal imperativ, fără a aduce atingere dreptului subiectiv civil.

Colegiul reține că, conform art. 10 alin. (1) al Codului de procedură civilă, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

Potrivit art. 16 al Codului de procedură civilă, neexecutarea nemotivată a actelor judecătorești, dispozițiilor, cererilor, delegațiilor, citațiilor, altor adresări legale, precum și lipsa de considerație față de judecată, atrag răspunderea prevăzută în prezentul cod și în alte legi.

În corespundere cu art. 100 alin. (1) al Codului de procedură civilă, actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, iar conform art. 110 al aceleiași legi, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Potrivit art. 113 al Codului de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța judecătorească (judecător).

Prin prisma normelor de drept citate, raportate la înscrisurile speței, Colegiul constată că, Ministerul Justiției al RM depunând cerere de apel, avea obligația ca această cerere să corespundă exigențelor legii, obligație indicată atât în încheierea instanței de apel, cât și stabilită expres de legea procesuală.

Astfel, prevederile art. 365 al Codului de procedură civilă impun oricare cerere de apel cu niște condiții de formă și conținut, care și în lipsa indicației instanței de apel, urmează a fi respectate de orice justițiabil.

Totodată instanța de recurs reține că, Ministerul Justiției al RM, beneficiind de principiul disponibilității în drepturi procedurale, a declarat apel printr-un document

electronic semnat corespunzător, utilizând ca metodă de transmitere a informației poșta electronică de serviciu.

Totuși, după cum a fost menționat supra, cererea de apel nu conținea motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul și probele invocate, din care considerente instanța de apel nu i-a dat curs, notificând participantul la proces, la caz, Ministerul Justiției al RM, despre necesitatea înlăturării neajunsurilor și anume despre necesitatea prezentării prin intermediul cancelariei Curții de Apel Chișinău (mun. Chișinău, Teilor, 4) cererile de apel motivate pe suport de hârtie cu atâtea copii câți participanți la proces sânt, plus câte o copie pentru instanța de apel, acordându-i pentru aceasta un termen de 5 zile din momentul recepționării prezentei încheieri.

Comunicarea actului de procedură a avut loc la adresa electronică indicată de reprezentantul în cererea de apel și de pe care a fost depusă această cerere.

Este important de menționat că în recursul formulat, reprezentantul Ministerului Justiției al RM nu neagă faptul că a recepționat încheierea instanței de apel prin care nu s-a dat curs apelului declarat ci prezintă probe precum că, la 25 ianuarie 2021 reprezentantul Ministerului Justiției prin intermediul adresei electronice a comunicat instanței de apel că apelul motivat a fost depus prin intermediul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru la 1 decembrie 2020.

Sub acest aspect, instanța de recurs apreciază alegațiile recurentului ca irelevante, or, prin încheierea din 11 ianuarie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a dispus necesitatea prezentării prin intermediul cancelariei Curții de Apel Chișinău (mun. Chișinău, Teilor, 4) cererile de apel motivate pe suport de hârtie cu atâtea copii câți participanți la proces sânt, plus câte o copie pentru instanța de apel.

Se reiterează că, încheierea menționată a fost expediată la o adresă electronică de serviciu a reprezentantului unei instituții de stat, funcționar public prezumat a fi profesionist, iar ca urmare interpretarea prevederilor legale, în sensul impunerii unor acțiuni suplimentare și ineficiente, este eronată.

Reținând cele constatate, precum și obligația părților și participanților la proces de a se folosi cu bună-credință de drepturile procedurale, se concluzionează că Ministerului Justiției al RM urma să depună cererea de apel în conformitate cu exigențele legii precum și să înlătore neajunsurile stipulate în termenul și modul stabilit de lege.

Jurisprudența CtEDO reiterează obligația părții de a lua măsurile necesare pentru protecția drepturilor sale de acces la justiție, inclusiv prin manifestarea diligenței în exercitarea drepturilor sale procedurale și a interesului față de soarta dosarului vizat (cauza van Harn vs. Germania, hotărâre din 11 septembrie 2007, cauza Pîrnău ș.a. vs. Republica Moldova, hotărâre din 31 ianuarie 2012 și cauza SA Universul vs. Republica Moldova, hotărâre din 10 iulie 2012).

Totuși, „dreptul la o instanță” nu este absolut. Acesta poate fi, prin natura sa, supus limitărilor, deoarece dreptul de acces, prin sine, cere reglementare din partea statului. Garantând părților în litigiu un drept efectiv de acces la o instanță care să hotărască asupra „drepturilor și obligațiilor lor cu caracter civil”, articolul 6 § 1 acordă statului dreptul de a alege liber mijloacele care să fie utilizate în acest scop.

În acest sens, Curtea Europeană a statuat că restricția impusă accesului la o instanță judecătorească sau un tribunal nu va fi compatibilă cu articolul 6 § 1, decât dacă aceasta urmărește un scop legitim și există o proporționalitate rezonabilă între mijloacele folosite și scopul legitim urmărit (a se vedea, Tinnelly & Sons Ltd and Others și McElduff and Others vs. the United Kingdom, hotărârea din 10 iulie 1998).

În baza celor constatate, Colegiul notează că există o proporționalitate rezonabilă între mijloacele folosite și scopul legitim urmărit în situația în care nu a fost efectuată înlăturarea neajunsurilor stabilite, iar soluția instanței de restituire a apelului nu poate fi privită, în principiu, ca o restricție asupra dreptului de acces la un tribunal.

Luând în considerație cele indicate mai sus, Colegiul apreciază recursul declarat de Ministerul Justiției al RM, ca unul neîntemeiat și care necesită a fi respins, cu menținerea încheierii din 18 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău

Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova.

Se menține încheierea din 18 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Vdovii Vadim împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, Procuratura Generală a Republicii Moldova și Serviciul Vamal al Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului cauzat.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru